

Jaarverslag en Jaarrekening Stichting De Ruimte Soest

2017-2018

Opgesteld: December 2018

Vastgesteld: Bestuursvergadering 10 januari 2019

Inhoudsopgave

[Inhoudsopgave](#)

[Inleiding](#)

[Het jaar 2017-2018 in vogelvlucht](#)

[Vormgeving van en visie op het onderwijs](#)

[Jaarverslag KDV](#)

[Jaarverslag BSO](#)

[Onderwijsinspectie](#)

[Groei](#)

[Oudercommunicatie en -binding](#)

[Ontwikkeling staf en \(gast\)docenten](#)

[Beheer, gebouw en terrein](#)

[Balans 2017-2018](#)

[Prognose 2018-2020](#)

[Overige ontwikkelingen](#)

Inleiding

De school bestaat dit schooljaar ('17-'18) vijftien jaar. We zijn geopend op 3 januari 2003 en nu, vijftien jaar later, een school met ruim 150 studenten, dynamisch, groeiend, steeds beter en met mooie plannen voor de toekomst.

In dit schooljaar zijn we in vergelijking met vorig jaar weer gegroeid. Er is een groot aantal studenten bij gekomen maar er zijn ook een groot aantal studenten doorgestroomd naar vervolgonderwijs of als 18 jarige begonnen aan hun zelfstandig leven. Per saldo zijn we dit schooljaar met meer studenten gestart dan het jaar ervoor.

We hebben het tweede volle jaar gezien van onze peutergroep voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. De ervaringen van de Fase 4 pilot (een domein voor studenten tussen 16 en 21 jaar die zich voorbereiden op een zelfstandig leven in de maatschappij) hebben we succesvol verwerkt in het nieuwe initiatief 'Werk Aan De Winkel'. Daarnaast is het in het vorig schooljaar opgezette domein, 'De Eetbare Tuin', gestaag in ontwikkeling. Steeds meer studenten ontdekken hun groene vingers.

Stichting de Ruimte Soest is een non-profit organisatie. Het bestuur werkt onbezoldigd evenals vele andere betrokkenen. De stafleden en docenten werken vanuit passie en persoonlijke betrokkenheid en ontvangen een vergoeding die lager is dan het marktconforme niveau. Een deel van de (gast)docenten en specialisten werkt onbezoldigd, vanuit een maatschappelijk engagement.

Stichting de Ruimte Soest heeft als doelen:

1. Het vormgeven en faciliteren van democratisch onderwijs voor studenten van 2 tot en met 21 jaar. Hierbij speelt de student een verantwoordelijke, gelijkwaardige rol als mede-eigenaar van het schoolconcept en eigenaar van zijn eigen leerroute. Aan de studenten kan hierdoor verregaande vrijheid gegeven worden in de manier waarop zij hun eigen leerweg vormgeven. De ervaring leert dat dit leidt tot zelfsturing en een sociaal maatschappelijke betrokkenheid, oftewel: goed burgerschap.
2. Het delen, uitwisselen en verspreiden van de kennis en ervaring van de Stichting met en naar anderen, waaronder ouders, het onderwijsveld, wetenschappers, overheid en het bedrijfsleven, om verantwoordelijkheid te nemen voor de wereld van nu en morgen. In de afgelopen jaren, tot nu toe, is samengewerkt met/aan:
  - Ouders van studenten; zij dragen in toenemende mate bij met hun kennis en kunde
  - Wereldwijd platform voor democratisch leren Eudec/Idec

- Internationale uitwisseling tussen scholen: bezoek aan Israël in 2010 en aan Engeland in 2011, het faciliteren van Eudec 2013 op ons terrein hier in Soest, bezoek aan de Eudec 2015 in Polen en bezoek aan de Eudec/Idec in Finland in maart 2016
  - Uitwisselingen met andere democratische scholen in Nederland en in het buitenland; dit jaar met scholen in Engeland, Japan en Taiwan
  - Medeorganisatie van het eerste internationale Democratic Summer Camp, met de intentie om dit jaarlijks te laten terug komen; dit jaar was het in Engeland waar studenten uit tien landen waaronder Israel en Tawain bijeen kwamen
  - Nieuwe democratische scholen in Nederland; advies en begeleiding bij oprichting
  - Doorontwikkelen van het student-volgsysteem de Open Bron Monitor (OBM) en implementatiebegeleiding van de OBM bij andere scholen
  - Faciliteren van informatiedagen voor scholen op De Ruimte Soest, alsook de verzorging van informatiedagen in het buitenland
  - Studie-workshop-dagen organiseren voor democratische scholen
  - Interne scholing voor stafleden
  - Samenwerking met de gemeente Soest
  - Verdere integratie met reguliere scholen in Soest en de regio
3. Middels samenwerking met andere scholen, wetenschappers, maatschappelijke instanties, het bedrijfsleven en de overheid, het gedachtegoed verder ontwikkelen en uitdragen. Samenwerking doen we met name d.m.v.:
- Overleg en samenwerking met de onderwijsinspectie
  - Overleg met ministerie van Onderwijs
  - Het bezoeken van conferenties over vernieuwend onderwijs
  - Het geven van workshops en lezingen voor onderwijsvernieuwers
  - Samenwerking met innovatieve architectenbureaus, business schools (Knowmads), earthships, expeditie 2020, Beursvloer Soest, vrijwilligersloket Soest, Soestermarkt, e.a.
  - LEA-overleg tussen gemeente en reguliere scholen in Soest en omstreken
  - Samenwerking met het Wijk Beheer Team (WBT)
  - Soester Milieuprijs
  - Kinderraad, gemeenteraad

Het jaar 2017-2018 in vogelvlucht

Dit jaar zijn we opnieuw gesteld voor een speciale uitdaging. De uitdaging om met een verminderd budget een vergelijkbare en zelfs een verbeterde kwaliteit aan te bieden. Ons streven was om dit jaar extra veel nieuwe studenten aan te trekken, zodat we doorgroeien naar de 160 en daar voorbij. We zijn daar zeker voor een deel in geslaagd.

De sfeer is erg goed en steeds meer studenten dragen een positieve en optimistische grondhouding uit waardoor nieuwe studenten makkelijk integreren. Het effect is dat nieuwe studenten snel begrijpen hoe deze school werkt en wat er van hen verwacht wordt.

De peutergroep heeft dit schooljaar een heel jaar gedraaid en is ondertussen een groeiend feit. Eerst was de groei in aantal en nu komen steeds meer van de peuters langere dagen en meer dagen op school.

De pilot voor Fase 4 heeft vorig schooljaar een heel jaar gedraaid. Uit de evaluatie bleek dat het voorlopig beter was om de ervaringen en nieuwe inzichten in de school als geheel te implementeren. Daarom zijn we dit jaar in plaats van Fase 4 met een nieuw initiatief gestart onder de naam 'Werk Aan De Winkel'. Voor werk aan de winkel is de kleine zaal elke dag gereserveerd en kunnen studenten daar in rust en stilte werken aan hun studie of andere projecten. Er is een wisselende bezetting van stafleden en docenten aanwezig voor de begeleiding en de studenten werken in grote mate zelfstandig. Gaandeweg het jaar is gebleken dat deze aanpak goed werkt en we zien het vervolg van deze ontwikkeling in het plan om volgend schooljaar de school in drie domeinen in te richten.

De gemiddelde groei is weer gestegen, vergeleken bij vorig schooljaar. We zijn gestart met ruim 120 studenten en aan het eind van het schooljaar was dat gegroeid naar 160. Vervolgens stroomt daarvan een groot aantal op natuurlijke wijze uit, op de leeftijd van 18 jaar of in doorstroom naar vervolgonderwijs. Per saldo zijn we het jaar 2018-2019 gestart met ruim 130 studenten, inclusief de peuters vanaf 2 jaar.

Het aantal studenten is de belangrijkste basis voor de begroting en daarom is het van belang dat het aantal studenten gemiddeld blijft groeien. Omdat de stafkosten de grootste post op de totale begroting is, heeft het stafteam voor dit jaar opnieuw besloten om gezamenlijk de begroting sluitend te maken. Op dit moment is de stafvergoeding 190 euro per dag en de vergoeding voor een (gast)docent 160 euro per dag. Het streven is dat deze verder kunnen stijgen tot het niveau waarbij ze vergelijkbaar zijn aan de vergoedingen van leerkrachten in het regulier onderwijs. De meesten stafleden werken nu drie dagen per week en een aantal twee of twee en een half.

Steeds meer studenten kiezen ervoor om in één of meer vakken staatsexamen voor vmbo, havo en vwo te doen. In totaal hebben ruim 20 studenten één of meer examens gedaan.

Via het leerbedrijf Alle Ruimte wordt het gebouw buiten de schooltijden ook steeds weer goed gebruikt. Dat geeft extra inkomsten, maar ook extra aandacht voor het onderhoud en het schoonhouden van het gebouw en de mogelijkheid om diensten te leveren, zoals catering, parkeerwacht, etcetera.

Dit jaar zijn er twee belangrijke initiatieven geweest voor de verbetering en professionalisering van het stafteam en de organisatie als geheel. In eerste instantie heeft het stafteam een externe coach in de hand genomen om samen te werken aan de optimalisering van het persoonlijk functioneren van de teamleden alsmede de samenwerking en effectiviteit van het stafteam als geheel.

Daarna is het implementatie traject van de holacracy gestart. Na een verkennende bijeenkomst over de principes en doelstelling van holacracy was het stafteam overtuigd dat de implementatie van holacracy een belangrijke ontwikkeling is voor onze groeiende school. Het bestuur en de schoolkring hebben het voorstel van het stafteam overgenomen en budget vrij gemaakt om het implementatietraject te bekostigen. Voor een deel wordt de implementatie door de stafleden mede bekostigd doordat de extra tijdsinspanning die zij leveren niet wordt vergoed. Stafleden zijn in principe zelfstandig ondernemer en van hen wordt verwacht dat zij zorgdragen voor hun persoonlijke ontwikkeling en eventuele trainingen die zij nodig hebben voor het functioneren als staflid op De Ruimte.

Kortweg gezegd is holocratie een besturingsmodel voor organisaties, wat afstand neemt van traditioneel top-downmanagement en wat autoriteit (macht) verdeelt over alle medewerkers in de organisatie. Dit sluit naadloos aan op de principes van sociocratie en wij zien onze implementatie van de holacracy dan ook als een uitbreiding van de sociocratie die wij kennen. Een belangrijk uitgangspunt is dat de organisatie door de dynamische en transparante structuur voortdurend kan worden aangevuld en aangepast. De basis van holacracy is dat de gehele organisatie wordt opgedeeld in kringen (net als bij sociocratie) en dat binnen de kringen rollen zijn gedefinieerd. Het overleg, het informeren en het aansturen gebeurt op basis van rol tot rol. Elke situatie of vraag wordt gezien als een spanning en door deze spanning in te brengen wordt de energie ervan omgezet in brandstof voor de ontwikkeling van de organisatie. Het is daarmee een zelfsturend en zelfregenerend principe wat de organisatie voortdurend verbetert en waar nodig innoveert.

Vormgeving van en visie op het onderwijs

De school, zowel het primair onderwijsdomein (PO) als het voortgezet onderwijsdomein (VO), heeft zich ook dit schooljaar verder ontwikkeld in bewustzijn en visie rond leerbehoeften die passen bij verschillende levensfasen en ontwikkelingen van de studenten.

De peutergroep, van 2 tot 4 jaar, heeft zijn tweede volle jaar gehad en ontwikkelt zich naar wens en verwachting. Voor dit jaar zijn extra aanpassingen aan het gebouw gemaakt om ruimte te maken voor een peutergroep die gelijk met de school alle dagen van de week open kan zijn. Dit is een belangrijke ontwikkeling voor de wens om steeds meer instroom van onderuit te realiseren.

Fase 4, voor studenten van 16 tot en met 21 jaar, is niet doorgezet maar heeft zich doorontwikkeld naar "Werk aan de winkel" een feitelijke integratie van de ervaringen en resultaten van fase 4 in de school als geheel.

De professionalisering van het Zorg-voor-Welzijn-domein in school zet zich voort. Vraagstukken binnen de pedagogische driehoek en/of binnen Zorg-voor-Welzijn-trajecten kunnen met meer inzicht en daadkracht worden opgepakt. Ook het contact met de ouders krijgt daarin steeds meer een functionele waarde ten behoeve van de ontwikkeling en de begeleiding van de student.

Het leerlingvolgsysteem (OBM) is steeds meer een gezamenlijk instrument voor dossierhouder én student. Steeds meer studenten participeren in het rapporteren over de eigen ontwikkeling, hetgeen ook een didactische functie heeft omdat het bijdraagt aan het realistisch zelfbeeld. Daarnaast zijn we begonnen om het leerlingvolgsysteem in te zetten voor de leerlingadministratie.

De implementatie van holacracy is mede onderdeel van de vormgeving van het onderwijs omdat het rendement en resultaat daarvan is dat de organisatie én het individu communicatieve zelfsturing ontwikkelen. Wij spreken van communicatieve zelfsturing omdat communicatie voorwaardelijk is voor succesvolle zelfsturing.

Jaarverslag KDV

De peutergroep valt formeel onder de wetgeving kinderdagopvang en is een wezenlijk onderdeel van ons 'brede school'-concept. De peutergroep is geopend van 8:30 tot 16:30 uur. Het aantal kindplaatsen is 16.

De KDV-oudercommissie is onderdeel van de Ouderkring en de BSO gerelateerde zaken worden als een separaat agendapunt in de Ouderkring behandeld. De voorzitter van de KDV-oudercommissie wordt jaarlijks gekozen vanuit de Ouderkring en alle berichtgeving voor de ouders van de KDV loopt via de Ouderkring. De notulen van de Ouderkring zijn voor de ouders via een beveiligd deel van internet beschikbaar.

KDV De Ruimte is geregistreerd bij het Landelijk Register onder nummer: 196471345.

De jaarlijkse inspectie heeft op 22 juni 2017 plaats gevonden en heeft tot een positief rapport geleid op de datum van 31 juli 2017, juist bij aanvang van dit schooljaar.

Er zijn dit jaar voor de KDV geen klachten geweest. Het inspectie rapport en eventueel overzicht van klachten kan worden gevonden via onze website:

<https://deruimtesoest.nl/documenten-en-inspectierapporten/>

Jaarverslag BSO

De buitenschoolse opvang is ook een wezenlijk onderdeel van ons 'brede school'-concept. De school is geopend van 8:15 uur tot 17:00 uur. Daarvan is twee uur, van 15:00 tot 17:00 uur, BSO-tijd. Het aantal BSO-kindplaatsen is 80.

De BSO-oudercommissie is onderdeel van de Ouderkring en de BSO gerelateerde zaken worden als een separaat agendapunt in de Ouderkring behandeld. De voorzitter van de BSO-oudercommissie wordt jaarlijks gekozen vanuit de Ouderkring en alle berichtgeving voor de ouders van de KDV loopt via de Ouderkring. De notulen van de Ouderkring zijn voor de ouders via een beveiligd deel van internet beschikbaar.

BSO De Ruimte is geregistreerd bij het Landelijk Register onder nummer: 133868205.

De jaarlijkse inspectie heeft op 28 augustus 2017 plaats gevonden en heeft tot een rapport geleid op de datum van 9 oktober juli 2017. Op een aantal punten gaf de GGD ons een negatieve beoordeling. Deze zijn door ons verbeterd met als resultaat dat we uiteindelijk weer integraal zijn goed gekeurd.

Er zijn dit jaar voor de BSO geen klachten geweest. Het inspectie rapport en eventueel overzicht van klachten kan worden gevonden via onze website:

<https://deruimtesoest.nl/documenten-en-inspectierapporten/>

Onderwijsinspectie

Om de twee jaar komt de Onderwijsinspectie langs voor de periodieke inspectie op locatie. De inspectie van het tussenliggende jaar wordt gedaan via mailwisseling en door middel van een vragenlijst.

De inspectie van het PO (primair onderwijs) en het VO (voortgezet onderwijs) gebeurt altijd simultaan. Dit jaar heeft de inspectie plaats gevonden op 15 mei 2018 en geleid tot een positief rapport op 11 september 2018.

Uit deze inspectie kwamen twee belangrijke ontwikkelpunten naar voren. Ten eerste de implementie van een jaarlijkse veiligheidsenquête, als voorschrift voor alle scholen vanuit het ministerie van onderwijs. Ten tweede de dekking van 1e en 2e graads docenten voor de vakken die worden aangeboden op school. Voor deze dekking werd tot nu toe een minimum van 80% gehanteerd. De inspectie geeft aan dat zij vanaf de volgende inspectie moeten uitgaan van 100% dekking. Voor alle vakken die wij aanbieden is een bekwaam docent aanwezig.

De rapporten zijn gepubliceerd op onze website:

<https://deruimtesoest.nl/documenten-en-inspectierapporten/> en kunnen ook worden gevonden op de site van de Inspectie van het Onderwijs:

<https://www.onderwijsinspectie.nl>

Groei

De groei van het aantal studenten in het schooljaar 2017-2018 is na de dip in 2016-2017 weer hersteld. Nadat de school voor het eerst sinds lang niet was gegroeid, zien we dit jaar de groeitrend weer terug. Enerzijds zijn er veel nieuwe studenten ingestroomd, anderzijds is dit jaar ook een groot aantal uitgestroomd. Dit is het gevolg van de steeds groter wordende groep 12-18 jaar. Van nu af aan zal elk jaar een flink aantal studenten uitstromen door leeftijd en vervolgonderwijs.

We zijn begonnen met een aantal van ruim 120 studenten en geëindigd met 160. Vervolgens stroomde er 30 uit en dat resulteerde in een startaantal voor het volgend schooljaar van 130 studenten, inclusief de peuters vanaf 2 jaar.

De groei van de school in de ruimste zin is ook te zien aan het aantal en soort activiteiten wat door de studenten en stafleden buiten de schoolmuren wordt ondernomen. Het is bijvoorbeeld steeds meer gebruikelijk voor studenten om op excursie te gaan, stage te lopen en/of (buitenlandse) reizen te maken, of voor studiedoelinden in het buitenland te verblijven.

Om de groei van de school te ondersteunen zijn we jaarlijks aanwezig op scholenmarkten, organiseren we open dagen, onderhouden we onze website en zoeken waar mogelijk gelegenheid voor positieve uitingen over onze school in de (multi)media. Daarnaast is er hard gewerkt aan de bouw van een nieuwe website, welke in het voorjaar van 2018 is gelanceerd.

Voor de groei van de school is ook de start van de peutergroep van groot belang. Enerzijds geeft het een plek voor broertjes en zusjes van studenten die al op De Ruimte zitten. Anderzijds geeft het ouders de kans om al vanaf het moment dat zij een dagopvang of peutergroep voor hun kind zoeken, bewust te kunnen kiezen om hun kind op natuurlijke wijze te laten opgroeien, leren en ontwikkelen op De Ruimte.

De groei is ook te zien in de samenwerking met projecten en ondernemingen binnen het leerbedrijf Alle Ruimte, waar ruimtes van de school buiten schooltijd worden verhuurd aan organisaties voor een breed scala aan trainingen, lezingen en vergaderingen.

Oudercommunicatie en -binding

Open dagen

Er zijn vijf Open middagen geweest, waar geïnteresseerde ouders samen met hun kinderen voor werden uitgenodigd. Ze werden geïnformeerd over de visie en werkwijze van de school en kregen een uitgebreide rondleiding door studenten, stafleden en ouders om de school te kunnen ervaren. Vanwege de grote belangstelling zijn er ook een aantal succesvolle Inspiratiedagen georganiseerd voor algemeen geïnteresseerden uit het onderwijsveld.

Ouderkringen

Gemiddeld een keer per zes weken komt de Ouderkring bij elkaar, zo ook in het afgelopen schooljaar. Naar behoefte van de ouders worden deze avonden gevuld met een thema of het bespreken van bepaalde onderwerpen die spelen in de school en/of in het gezin. Voor de nieuwe ouders zijn er aparte informatieavonden om het reilen en zeilen van het democratisch onderwijs bij de ouders bekend te maken. Het doel is met name om de integratie van nieuwe ouders te vergemakkelijken. Voor de koppeling met het bestuur wordt in de Ouderkring een afgevaardigde gekozen die zitting neemt in het bestuur.

Oudercontact

Ouders kunnen van 8.30 tot 9.15 op school blijven, en even bij hun kind blijven of een vraag stellen aan een van de begeleiders. Verder kunnen ouders te allen tijde contact onderhouden met de dossierhouders van hun kind, via telefoon, email of het nieuwe forum.

Pedagogische driehoeksgesprekken

Minstens een keer per jaar vinden de zogenaamde pedagogische driehoeksgesprekken plaats, waarin studenten, hun ouders/verzorgers en stafleden samen komen om te beeldvormen over de ontwikkeling van de student. Er wordt ruim de tijd genomen voor elke student en ouders krijgen de ruimte om vragen te stellen en kunnen, als de ontwikkeling van de student dat vraagt, met de student en de stafleden tot een gezamenlijk besluit komen.

Nieuwsbrief

Wekelijks komt de digitale nieuwsbrief 'De Ruimte InZicht' uit, een dienst voor en door ouders. Hierin staan o.a. de agenda voor de komende week, verhalen, aankondigingen van evenementen, en fotoverslagen.

Schoolforum

Nieuw dit jaar is het besloten en beveiligde Schoolforum, opgezet voor en door ouders en nu ook beschikbaar voor alle studenten, stafleden en docenten. De intentie is om een virtuele gemeenschap (community) te vormen welke voorziet in de informatie-behoefte van ouders en schoolkringleden en de school ondersteunt in de onderlinge communicatie en samenwerking. Alles met betrekking tot de school is op dit forum makkelijk op te zoeken en onderling te delen. Daarnaast kunnen ouders er desgewenst hun netwerk, kennis en vaardigheden beschikbaar stellen aan de schoolgemeenschap (o.a. workshops, stageplekken, kennissessies).

Ouderparticipatie

Ouders worden actief uitgenodigd om te participeren in de school. Dit kan op verschillende manieren. Een aantal keer per jaar zijn er klus- en tuindagen en een keer per jaar de zogenaamde K3-dagen: drie dagen klussen, kletsen en kamperen. De deelnemende ouders geven aan het erg waardevol te vinden om zo mee te helpen aan het verbeteren van de school en elkaar beter te leren kennen. Ook kunnen ouders tijdens schooldagen als klusouder aanwezig zijn; er is altijd wel wat te klussen en voor ouders is dit meteen een kans om een kijkje in de school te nemen. Als ze willen kunnen ze ook een kring bijwonen, om zo meer bekend te raken met het schoolconcept.

Daarnaast kunnen ouders hun expertise inbrengen door als vrijwillige of betaalde leerkracht lessen aan te bieden binnen de school. Dit aanbod ontstaat altijd vanuit een vraag van studenten.

Feestavonden

Twee keer per jaar is er een groot feest; voor de kerstvakantie en aan het einde van het schooljaar. Studenten en hun familie worden daarvoor uitgenodigd. Ouders participeren door eten mee te nemen en mee te helpen of bijvoorbeeld muziekuitvoeringen te begeleiden.

Ontwikkeling staf en (gast)docenten

De inrichting van het onderwijs valt onder de verantwoordelijkheid van stafleden en (gast)docenten en de algehele begeleiding en organisatie van de school wordt verzorgd door stafleden, ondersteund door de (gast)docenten.

Stafleden zijn onderdeel van de Schoolkring en hebben daarnaast een eigen stafteamvergadering. Sinds dit jaar zijn (gast)docenten ook onderdeel van de Schoolkring, waardoor zij meer betrokken raken in het proces van de school als geheel en waar nodig meer ondersteuning kunnen geven. Door de implementatie van de holacracy zullen de verschillende definities, rollen en verantwoordelijkheden worden aangepast.

Per schooljaar zijn er ook drie of vier visiedagen waarop studenten samen met stafleden en (gast)docenten praten over de visie van de school. Uit deze visiedagen kunnen initiatieven ontstaan en ook voorstellen om het beleid van de school aan te passen. Onder schooltijd is er de Beeldvorming- en visiekring (BVK) op vrijdagmiddag om met elkaar allerlei beleidskwesties te bespreken en voorstellen voor de schoolkring voor te bereiden.

In mei doen alle stafleden een thesis voor de schoolkringleden en in juni hebben wederom de verkiezingen voor de stafleden van het nieuwe jaar plaatsgevonden. De Schoolkring heeft alle stafleden gevraagd volgend jaar opnieuw deel uit te maken van de schoolgemeenschap. In grote lijnen is de bezetting hetzelfde gebleven een aantal stafleden heeft tijd ingeleverd om ruimte te maken voor nieuwe stafleden die meer dagen aanwezig wilden zijn. Het aantal stafleden is per saldo niet gegroeid en zal naar verwachting niet meer groeien totdat het studentenaantal gemiddeld de 160 per jaar zal overstijgen.

Docenten en supervisie

Dit jaar was er meer dan 80% dekking voor de vakken die studenten bestudeerden. Naast de docenten die elke week aanwezig zijn, zorgen een aantal externe 1e-graads docenten voor supervisie van die vakken waar geen wekelijkse docent voor is. Deze supervisiedocenten ondersteunen de studenten die zich voorbereiden op het staatsexamen in dat jaar en werken samen met de docenten zodat ze ook in deze vakken wekelijkse ondersteuning kunnen bieden.

Deze door de Onderwijsinspectie goedgekeurde constructie maakt het mogelijk om voor een zeer breed aantal vakken de voorbereiding op het staatsexamen te kunnen doen.

Stagiaires

Om de bezetting compleet te maken en ook om een bijdrage te leveren aan de opleiding van nieuwe docenten worden er jaarlijks stagiaires gezocht. Zo hebben we dit jaar stagiaires gehad voor diverse vakken.

Trainee staflid

Voor mensen die een functie als staflid ambiëren is er een speciaal traject beschikbaar. Bij de verwachting van uitbreiding of mogelijkheid voor een vaste invalkracht, kan de gegadigde een jaar meelopen als trainee-staflid. Na dat jaar wordt bepaald of hij of zij mee kan doen met de stafverkiezingen.

Beheer, gebouw en terrein

Ons schoolgebouw is in de jaren zeventig gebouwd. Het was toen een tweedehands gebouw dat vanuit de havens van Rotterdam hierheen is gebracht. Een aantal delen, zoals de bewegingsruimte en het atelier is er door de toenmalige eigenaar aan toegevoegd. Voordat wij als school hier kwamen werd het gebouw door een religieuze stichting gebruikt. Wij zijn er in november 2002 ingetrokken nadat het ruim vier jaar leeg had gestaan. Het was een gebouw en terrein met een enorm achterstallig onderhoud en dat heeft ons in de afgelopen twaalf jaar goed beziggehouden. Met veel (financiële) hulp van de eigenaar zijn we ondertussen in een situatie gekomen waarin het gebouw in redelijke staat van onderhoud verkeert en een terrein dat we stap voor stap opknappen en in gebruik nemen.

Voor de toekomst zijn er nieuwbouwplannen in ontwikkeling. Deze nieuwbouw gaat hand in hand met een uitbreiding van de inrichting van het onderwijs omdat we dan spreken van een 'brede school' en dat betekent een school met een open structuur naar de maatschappij. Diverse soorten werkplaatsen en ambachten zullen dan onderdeel uitmaken van de school. Studenten krijgen een brede mogelijkheid aangeboden om in de praktijk te leren. We denken daarbij aan kleine ambachten, een theehuis, sportruimte, theaterschool, atelier, biologische (buurt-)winkel, vergaderruimte en dergelijke.

Alle Ruimte

Onder de naam Alle Ruimte worden buiten schooltijd de verschillende ruimtes in school verhuurd aan derden. Alle Ruimte is een leerbedrijf in ontwikkeling. Het is onze wens dat er via Alle Ruimte steeds meer gelegenheid komt voor studenten om praktijkgericht te leren. Het is een voorloper van de brede school en daarnaast zorgt Alle Ruimte voor extra inkomsten voor de school.

Beheer

Het onderhoud en beheer van het gebouw en de inventaris is onderdeel van de school als onderneming. Het schoonhouden en klein onderhoud wordt dagelijks verzorgd. Diverse ouders spelen daar een actieve rol in, soms als professional en soms als vrijwilliger. Een dag op school voor het doen van een klus is een mooie gelegenheid om de sfeer te proeven en met eigen ogen te zien hoe de school reilt en zeilt. Voor ouders geeft het voldoening om deel te nemen aan en meer betrokken te zijn bij de school en het leven in de school. Voor de school is het een zeer belangrijke kapitaal en noodzakelijk proces. Zonder de inzet en betrokkenheid van de ouders hadden we dit niet kunnen realiseren.

Balans 2017-2018

Stichting De Ruimte Soest

ACTIVA	31-07-2018	31-07-2017
Vaste Activa		
Materiële activa	8.000	0
Vlottende Activa		
Vorderingen	18.511	12.664
Liquide middelen	3.726	8.126
Voorschot stafleden	1.000	1000
Overlopende activa		
Totaal	<u>31.237</u>	<u>21.790</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Reserve	-71.210	-78.215
Toevoeging aan reserve	-829	7.005
	<u>-72.039</u>	<u>-71.210</u>
Voorziening		
Langlopende schulden	0	50.000
Kortlopende schulden	103.276	44.300
Overlopende passiva		
Totaal	<u>31.237</u>	<u>21.790</u>

Vastgesteld tijdens de bestuursvergadering van 10 januari 2019

Toelichting op de balans

Algemeen

Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen zijn hierna uiteengezet bij de toelichting op de afzonderlijke posten. Voor zover ter zake niets is vermeld, geschiedt de waardering tegen nominale waarde.

Toelichting op de afzonderlijke posten

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs onder aftrek van daarop gebaseerde lineaire afschrijvingen met in acht neming van de geraamde levensduur en restwaarde van de betreffende activa. Zo nodig vindt afwaardering plaats op lagere bedrijfswaarde of opbrengstwaarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is door het resultaat gestegen.

Overige reserves

Saldo per 31 juli 2017	-71.210
Toevoeging uit winstbestemming	-829
Saldo per 31 juli 2018	-72.039

Staat van baten en lasten

01-aug-17	realisatie			begroting		realisatie
	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	17-18
Baten						
Ouderbijdragen	481.342	512.522	528.214	591.529	555.327	547.165
Kijkstudenten	22.346	20.785	26.975	13.096	7.280	20.723
Gebruikers gebouw	63.341	59.219	37.349	32.187	28.757	40.956
Donaties			622	3.595	-	550
Producten	398	0	7.777	7.521	6.000	4.722
Div baten/lasten	2.543	-2.368	-10.564	8.884	-	6.113
Totaal baten	569.970	590.158	590.373	656.812	598.364	620.229
Lasten						
Afschrijving gebouw	28.551	28.551	29.512			
Huur	125.441	137.524	138.348	138.625	139.886	140.566
Energie	26.138	25.165	29.294	29.141	22.000	31.492
Belastingen & verz.	3.513	3.483	3.601	4.687	8.000	2.345
Stafkosten	261.263	301.286	284.043	377.369	310.963	353.6500
Schoonmaak	10.906	11.244	10.967	6.791	5.472	6.928
Schoolmiddelen	20.454	21.403	19.938	29.348	29.335	32.689
Vernieuwing en onderhoud	41.673	38.916	21.971	21.610	20.000	32.945
Alle Ruimte kosten	29.340	26.098	19.749	1.296	-	1.562
Bestuurskosten	753	889	1.148	1.084	800	664
Boeklancering				4.028		
Rente en bankkosten	5.182	7.030	4.744	660	1.438	4.966
Kosten kantoor alg	8.929	11.665	12.201	10.354	9.500	10.803
Kosten huishoud	4.620	2.821	4.257	2.342	4.832	2.443
Totaal lasten	566.763	616.075	580.577	627.335	567.226	621.053
Resultaat	3.207	-25.917	10.600	29.477	31.138	-824

Toelichting op de staat van baten en lasten

Doordat het grootboekschema is aangepast om in een betere budgetbewaking te voorzien, zijn bepaalde kosten en baten anders geboekt. Het overzicht geeft daar inzicht in doordat bedragen op een andere post terug te vinden zijn.

Baten

Over het geheel genomen is er meer gerealiseerd dan is begroot, bijna 22.000 euro.

De secundaire inkomsten zijn 18.000 euro hoger uitgevallen dan begroot, mede doordat de inkomsten van de beheerderswoningen daar bij zijn opgeteld.

De teruggave van energibelasting en de subsidie voor de pelletkachel zijn via diverse baten en lasten ook bij de baten opgeteld.

Lasten

Uitgaven locatie kosten zijn 29.000 euro hoger dan voorzien. De verwachte besparing van de pelletkachel blijft uit en er is een hogere waterrekening. In de locatiekosten zitten ook de investering van de pelletkachel. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de voorbereidingen, bestemmingswijzigingen, planoloog & onderzoek ten behoeve van de onderbouwing van het bestemmingsplan.

Ingehuurde krachten is 25.000 euro hoger dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door de extra kosten die gemaakt zijn voor het aanvullen van de beroepskracht-kindratio (BKR), een eis van de GGD, en de uitbreiding van de staf voor de peutergroep en PO. Daarnaast is een externe coach ingehuurd voor de implementatie van Holacracy.

Rente en bankkosten zijn hoger dan begroot doordat de rentekosten voor de uitstaande obligaties daarop zijn geboekt. De obligaties zijn dit jaar geheel afgelost.

PR-kring en projectgroepkosten zijn onder Schoolkringmiddelen geboekt.

De operationele kosten zijn 7.000 euro lager omdat er huishoudelijk minder is uitgegeven en de projectgroepkosten onder Schoolkringmiddelen zijn geboekt.

Prognose 2018-2020

In de financiële prognose voor de school met betrekking tot de komende jaren gaan we uit van de volgende uitgangspunten:

- De vergoeding voor de staf, gekoppeld aan het aantal studenten, moet verder groeien richting een marktconforme vergoeding;
- De groei, of eventuele stagnatie, van het aantal studenten dient door te werken in de financiële middelen voor schoolmiddelen en groei in staf en docenten;
- Helder inzicht in de benodigde stafkosten en kosten voor overige ondersteuning;
- Verdere ontwikkeling van de liquiditeitssituatie en dat betekent: gemiddeld meer geld op de bank voor het voldoen van de financiële verplichtingen. In het schooljaar 2017-2018 zijn de laatste obligaties geheel afgelost.
- Een verbetering van de vermogenspositie via extra resultaat door een uitbreiding van de BSO-uren en een verhoging van de ouderbijdrage.
- Financiële en organisatorische voorbereidingen op de start van het eerste gebouw van de Nieuwe Ruimte.

Inkomsten

Het totaal aan primaire inkomsten voor 2018-2019 is begroot op 695.570 euro. Dat is ruim 97.000 euro meer dan voor dit jaar is begroot. De BSO-uren zijn daarbij uitgebreid van 2 naar 3 uur per dag en de ouderbijdrage is verhoogd met 6%.

De verwachte opbrengsten uit gebruik door derden via Alle Ruimte zijn voor 34.000 euro opgenomen in deze begroting. Het leerbedrijf blijft zich ontwikkelen en we zoeken daarbij steeds weer de balans tussen bedrijvigheid en onderwijs.

In augustus 2018 zijn we gestart met ruim 130 studenten. Door middel van extra inspanning en acquisitie willen we een meer gelijke verdeling over de verschillende levensjaren bereiken. Door de geplande nieuwbouw, de implementatie van domeinen in school en door de toevoeging van de peutergroep verwachten we het totaal aan studenten in de komende jaren richting 200 zal groeien.

Uitgaven

De stafkosten zijn direct gerelateerd aan het aantal studenten en zullen elk jaar percentueel stijgen in de richting van de marktconforme vergoeding.

De kosten voor schoolmiddelen zijn direct gerelateerd aan het aantal studenten en worden uitgedrukt in een percentage per jaar, zodat we ook daarin ontwikkelen naar een marktconform niveau.

Prognose 2018-2020 Democratische School De Ruimte

Inkomsten			2018-2019	2019-2020
Primair			661,570	729,228
Secondair			34,000	26,200
	TOTAAL inkomsten		695,570	755,428
Uitgaven				
Locatiekosten			220,926	224,240
Ingehuurde krachten			355,344	339,204
Financiele kosten			1,438	1,460
Schoolmiddelen			29,132	30,780
Operationele kosten			29,132	29,569
	TOTAAL uitgaven		635,815	625,252
	RESULTAAT		59,756	130,176
			8.59%	17.23%

Overige ontwikkelingen

Omgeving

De samenwerking met de gemeente Soest, het onderwijs in Soest en de zorginstellingen ontwikkelt zich stap voor stap. We zijn als school ondertussen geheel geaccepteerd in Soest en worden gelijkwaardig benaderd en betrokken in de spelende onderwijsperikelen.

Ook Soest heeft haar verschillende zorginstanties anders georganiseerd, waardoor de scholen slechts één contactpunt hebben voor alle mogelijke hulp die geboden kan worden aan de school, de student en de ouders/verzorgers.

De Nieuwe Ruimte

In mei 2018 is het wijzigingsplan voor de bestemming van dit terrein door B&W vastgesteld. We zijn aangekomen op het punt waarop we concreet de nieuwbouw kunnen gaan plannen. Onze ambitie is om de voorbereidingen voor de aanvraag van de eerste omgevingsvergunning in maart 2019 gereed te hebben.

Op dit moment is ons uitgangspunt dat we in fase 1 van het nieuwbouwplan een nieuw hoofdgebouw en een gymzaal zullen realiseren. Deze nieuwe school is dan geschikt voor ruim 200 studenten. Daarnaast maken we een masterplan wat gericht is op de realisatie van de gehele nieuwe school die geschikt zal zijn voor 450 studenten.

Leerbedrijven

In het licht van de ontwikkeling van de school zullen leerbedrijven zich steeds meer gaan vormen. Enerzijds doordat studenten van elders bij ons komen leren en anderzijds omdat er steeds meer vraag komt naar bedrijfsmatige ondersteuning voor bijvoorbeeld de verhuur van Alle Ruimte. Door de verhuur aan derden is deze ontwikkeling gestaag en is b.v. de catering en parkeerwacht voor een aantal gebruikers al verzorgd. Daarnaast willen we met de school-leer-winkel steeds meer eigen producten gaan aanbieden aan studenten en ouders.

Ouderparticipatie

Deze school is onder andere bijzonder omdat ze door een groep ouders is opgericht. We willen graag steeds opnieuw kijken naar hoe en waar ouders kunnen participeren in het samen-school-maken.